

**Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej w placówce zapewniającej
całodobową opiekę osobom
w podeszłym wieku pn. Dom Pogodnej Starości „Teresa Orsini”**

Jednostka kontrolowana:

Dom Pogodnej Starości „Teresa Orsini”
ul. Kwiatowa 40, Nowe Bielice
76-039 Biesiekierz

Podmiot prowadzący:

Dom Zakonny Kongregacji Sióstr Szpitalnych Miłosierdzia
ul. Ks. Bolesława Domańskiego 1A
75-454 Koszalin

Osoba kierująca placówką:

Febie Cadenas – Dyrektor Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini”

Kontrolujący:

Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Delegatura Koszalin, osoba kierująca zespołem,
Małgorzata Lewińska – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Delegatura Koszalin,
na podstawie upoważnienia Nr 12/2024 z dnia 22 lutego 2024 r.
Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich
z kontroli.

(Akta kontroli str. 1-2;15-16)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 12-15 marca 2024 r.
Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w siedzibie jednostki.
Kontrolowana jednostka oraz podmiot prowadzący powiadomione zostały o terminie
przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki
Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej
(Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.).

(Akta kontroli str. 17-25)

Przedmiot i okres kontroli:

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące standardu usług świadczonych przez placówkę
określonych w art. 68, 68a, 68b i 68c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia
kontroli.

Ustaień zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów,
informacji udzielanych przez Dyrektora oraz pracowników placówki, rozmów
z mieszkańcami oraz oględzin Domu. Kontrola przeprowadzona została na podstawie
*Programu kontroli kompleksowej w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom
w podeszłym wieku.*

(Akta kontroli str. 3-14)

Sposób prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez placówkę określa ustawa o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 22 pkt 10 ustawy do zadań wojewody należy kontrola ww. placówek, w zakresie standardów usług socjalno-bytowych i przestrzegania praw przebywających w nich osób, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z *Planem kontroli zewnętrznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na 2024 r.*

Na podstawie decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 26 marca 2014 r., znak: K.S.1.9423.1.1.2014.IL podmiot uzyskał zezwolenie na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom w podeszłym wieku i wpisany został do *Rejestru placówek* pod nr 10.

(Akta kontroli str. 26-27)

Ustalenia ogólne.

Dom Pogodnej Starości „Teresa Orsini” przeznaczony jest dla 56 osób w podeszłym wieku. Podstawą świadczenia usług w placówce jest *Umowa dotycząca przyjęcia do Domu Pogodnej Starości Teresa Orsini* zawierana między Dyrektorem placówki, a Pensjonariuszem lub Pełnomocnikiem pensjonariusza. Umowa określa zasady pobytu pensjonariusza w Domu oraz sposób uiszczania opłaty za pobyt. Organizacja i działanie Domu, zakres świadczonych usług oraz struktura organizacyjna określone zostały w *Regulaminie Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini” w Nowych Bielicach*.

Podczas kontroli w Domu przebywało 43 (zgodnie z informacją *Liczba mieszkańców przebywających w placówce na koniec każdego miesiąca – na dzień 29 lutego 2024 r. w placówce przebywało 42 mieszkańców*). W dniach kontroli do placówki przyjęto jedną nową osobę). Ustalono, że w okresie objętym kontrolą liczba mieszkańców w każdym miesiącu wynosiła od 40 do 48 osób, co jest zgodne z wydanym w tym zakresie zezwoleniem Wojewody Zachodniopomorskiego. Wszyscy mieszkańcy byli osobami pełnoletnimi.

(Akta kontroli str. 82)

Z książki kontroli i przedłożonych dokumentów wynika, że w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli w placówce przeprowadzone zostały dwie kontrole przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Koszalinie, okresowa kontrola przewodów kominowych oraz dźwigu osobowego (windę). Nie stwierdzono nieprawidłowości we wskazanym zakresie.

(Akta kontroli str. 140-156)

Usługi bytowe:

a) zapewnienie odpowiedniego miejsca zamieszkania i brak barier architektonicznych.

Placówka prowadzona jest w ramach działalności statutowej przez Dom Zakonny Kongregacji Sióstr Szpitalnych Miłosierdzia z siedzibą w Koszalinie, właściciela zabudowanej działki o pow. 0,4044 ha, na której usytuowany jest budynek placówki. Placówka dysponuje 56 miejscami.

Dom Pogodnej Starości zlokalizowany jest we wsi Nowe Bielice. Budynek jest trzykondygnacyjny (parter, I piętro i II piętro), podpiwniczony. W piwnicy znajduje się przestronny parking, pomieszczenia techniczne, gospodarcze i pralnia. Teren posesji jest całkowicie ogrodzony. Od bramy głównej do budynku prowadzi droga o utwardzonej nawierzchni. Teren wokół budynku nie stanowi bariery architektonicznej dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich czy mniej sprawnych. Wyodrębniona, znaczna część terenu wokół budynku, bardzo estetycznie zagospodarowana, przeznaczona jest na miejsce rekreacyjne i wypoczynkowe dla mieszkańców.

Do budynku prowadzi łącznie 10 wejść z zewnątrz (łącznie z wejściami ewakuacyjnymi), w tym bezpośrednio do Domu 1 wejście główne, wejście tarasowe oraz 1 wejście (boczne) bezpośrednio do kaplicy. Wszystkie wejścia mają poziom zrównany z nawierzchnią przed budynkiem i są pozbawione progów. Główne wejście otwierane jest automatycznie (fotokomórka).

Schody wewnątrz budynku są szerokie, zabezpieczone poręczami. W budynku zamontowano również dźwig osobowy (windę), dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, prowadzący na wszystkie kondygnacje. Korytarze oświetlone są za pomocą lamp czujnikowych. Szerokość ciągów komunikacyjnych oraz otworów drzwiowych przy pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych pozwala na swobodne poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich oraz osób korzystających ze sprzętu ortopedycznego.

W placówce jest zainstalowany dźwiękowo-światlny system przyzywowo-alarmowy. Sygnalizację przywoławczą zamontowano w pokojach mieszkalnych i łazienkach. Centrala znajduje się na recepcji oraz w pokoju (dyżurkach) opiekunów, zlokalizowanych na I i II piętrze. Dom wyposażony został w system alarmu przeciwpożarowego.

Na parterze budynku oraz II piętrze znajdują się pokoje mieszkalne siostr zakonnych (pracowników).

Stwierdzono, że budynek i jego otoczenie pozbawione są barier architektonicznych.

Pomieszczenia ogólnodostępne.

Zgodnie z art. 68 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej placówka powinna posiadać pokój dziennego pobytu służący jako jadalnia oraz pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia.

Podczas oględzin ustalono, że w placówce, na parterze znajduje się pokój dziennego pobytu - hol wyposażony w sofę, fotele i sprzęt tv, wyodrębniona jadalnia oraz pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia. Wszyscy mieszkańcy placówki mają możliwość swobodnego korzystania z tych pomieszczeń.

Dodatkowo na terenie placówki znajduje się m.in. recepcja, kaplica, kuchnia z zapleczem, pomieszczenia socjalne, gabinet lekarski i pielęgniarski, gabinet Dyrektora, sala gimnastyczna.

Pokoje mieszkalne

Zgodnie z art. 68 ust. 4 pkt 3 oraz ust. 4a ustawy o pomocy społecznej placówka powinna zapewniać pokoje mieszkalne - nie więcej niż trzyosobowe, a w przypadku gdy pokój zajmują wyłącznie osoby leżące - pokój czteroosobowy. Pokój jednoosobowy powinien posiadać powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², a pokoje wieloosobowe 6 m² w przeliczeniu

na jednego mieszkańca. Pokój uznaje się za spełniający wymaganą normę jeśli odstępstwo od wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%.

W trakcie kontroli ustalono, że placówka zapewnia mieszkańcom po 16 pokoi (na I piętrze i na II piętrze), w tym 8 pokoi jednoosobowych i 24 pokoi wieloosobowych (dwouosobowe).

Powierzchnia w pokojach zarówno jednoosobowych jak i dwuosobowych przypadająca na jednego mieszkańca wynosi 26,28 m², co mieści się w normie określonej standardem. Stwierdzono, że wszystkie pokoje są odpowiednio wyposażone i posiadają wymaganą standardem powierzchnię.

Pomieszczenia sanitarne

Zgodnie z art. 68 ust. 5 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej placówka powinna posiadać jedną łazienkę dla nie więcej niż pięciu osób i jedną toaletę dla nie więcej niż czterech osób. Pomieszczenia te powinny być wyposażone w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

W trakcie oględzin ustalono, że do dyspozycji mieszkańców pozostają 32 łazienki. Każda łazienka wyposażona jest w prysznic najazdowy oraz oczko. Przy aktualnej liczbie osób przebywających w placówce, na każde urządzenie kąpielowe i każde oczko WC przypadają 2 osoby. Łazienki wyposażone zostały w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

Biorąc pod uwagę liczbę urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby mieszkańców przebywających w placówce należy stwierdzić, że placówka zapewnia warunki zgodne z wymaganymi standardami. Ponadto stwierdzono, że w łazienkach znajdowały się niezbędne środki czystości, w tym: papier toaletowy, mydło, środki higieniczne, ręczniki, itd.

Podczas kontroli dokonano oględzin placówki – sporządzono *Protokół z oględzin obiektu – 13 marca 2024 r.*

(Akta kontroli str. 27-71)

b) wyżywienie i organizacja posiłków.

Zgodnie z art. 68 ust. 6 pkt 1- 4 ustawy o pomocy społecznej placówka powinna zapewniać co najmniej 3 posiłki dziennie, w tym posiłki dietetyczne zgodnie ze wskazaniem lekarza; przerwę między posiłkami nie krótszą niż 4 godziny, przy czym ostatni posiłek nie powinien być podawany wcześniej niż o godzinie 18; dostęp do drobnych posiłków i napojów między posiłkami oraz możliwość spożywania posiłków w pokoju mieszkalnym, w razie potrzeby karmienie.

Z przedłożonej dokumentacji dotyczącej *Organizacji wyżywienia* wynika, że mieszkańcom zapewnia się dziennie 3 posiłki podstawowe (śniadanie, obiad i kolację). Posiłki wydawane są w następujących godzinach: śniadanie: 7⁰⁰ - 8⁰⁰, obiad: 12⁰⁰ - 13⁰⁰, kolacja: 18⁰⁰ - 19⁰⁰. Przerwy między posiłkami są nie krótsze niż 4 godziny. Placówka zapewnia również posiłki dodatkowe (podwieczerek: 14⁰⁰ - 15⁰⁰).

Posiłki przygotowywane są w kuchni działającej na terenie placówki przez 7 dni w tygodniu. Drobne produkty żywnościowe i napoje dostępne są dla mieszkańców przez całą dobę. Przygotowywane są w aneksach kuchennych w pokojach pensjonariuszy. Główne posiłki podawane są w jadalni. W dniach kontroli – 5 mieszkańców spożywało posiłki w pokoju, a 18 mieszkańców wymagało pomocy podczas jedzenia.

(Akta kontroli str. 72)

c) utrzymanie czystości.

Zgodnie z art. 68 ust. 6 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej placówka powinna zapewnić sprzątanie pomieszczeń, w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz dziennie.

Utrzymaniem czystości w Domu zajmują się pracownicy placówki. Zgodnie z przedstawioną podczas kontroli informacją *Sprzątanie pomieszczeń* wszystkie pomieszczenia w placówce sprzątane są codziennie w godzinach porannych od poniedziałku do soboty. Dom zabezpiecza niezbędne środki czystości.

(Akta kontroli str. 73)

W trakcie oględzin ustalono, że pokoje mieszkańców, pomieszczenia sanitarne, pomieszczenia ogólnodostępne i pomieszczenia dodatkowe były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Usługi opiekuńcze.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej opieka w placówce polega na świadczeniu przez całą dobę usług opiekuńczych zapewniających: udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby, opiekę higieniczną, niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych, kontakt z otoczeniem oraz zgodnie z art. 68 ust. 3 pkt 3 ustawy - pomoc w zakupie odzieży i obuwia.

a) Pomoc w czynnościach życia codziennego i opieka higieniczna.

W dniach kontroli w placówce przebywały 43 osoby. Struktura wiekowa mieszkańców przedstawiała się następująco:

- od 61 roku życia do 70 roku życia – 1 osoba,
- od 71 roku życia do 80 roku życia – 8 osób,
- od 81 roku życia do 90 roku życia – 24 osoby,
- od 91 roku życia do 100 roku życia – 9 osób.

Wśród mieszkańców Domu jest 5 osób leżących, 26 osób porusza się przy pomocy sprzętu ortopedycznego, pozostałe osoby poruszają się samodzielnie.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wszyscy mieszkańcy korzystają z pomocy przy kąpieli (bez względu na sprawność fizyczną), przy ubieraniu się oraz przy toalecie porannej i wieczornej. Ustalono, że kąpiel oraz zmiana ręczników i pościeli odbywa się raz w tygodniu (dodatkowo w miarę potrzeb). Podczas kontroli zapoznano się z następującymi dokumentami: *Karta czynności pielęgnacyjnych w Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini”* (zapisy dotyczą m.in.: toalety porannej, kąpieli, toalety głowy, higieny jamy ustnej, zmiany pampersów, zmiany pozycji ciała, oklepywanie, nacieranie, karmienie, pielęgnacja skóry, podawanie płynów itp.), *Karta poziomu glukozy we krwi*, *Karta pomiaru RR*, *Karta wypróżnień*, *Karta kąpieli*, *Raport dzienny osób pełniących dyżur w placówce*.

Podczas analizy ww. dokumentów potwierdzono świadczenie na rzecz mieszkańców pomocy w czynnościach życia codziennego.

Na podstawie informacji *Opieka higieniczna* ustalono, że Dom zapewnia mieszkańcom podstawowe środki czystości i przybory toaletowe, w tym: mydło, papier higieniczny oraz ręczniki. Pozostałe przybory toaletowe zapewniają rodziny, zgodnie z preferencjami

mieszkańców. Środki higieniczne wydawane są mieszkańcom na bieżąco indywidualnie lub przez personel placówki.

W Domu znajduje się pralnia i suszarnia, która obsługiwana jest przez pracownika Domu. Odzież mieszkańców, bielizna pościelowa oraz ręczniki prane są na terenie Domu.

(Akta kontroli str. 74;77-78;155-162)

b) Pielęgnacja, w tym pielęgnacja w chorobie.

W trakcie kontroli ustalono, że usługi pielęgnacyjne na rzecz mieszkańców, w tym pielęgnację w czasie choroby świadczą głównie opiekunki (siostry zakonne), pracujące w systemie zmianowym. Mieszkańcy pozostają również pod opieką pielęgniarki, która świadczy usługi bezpośrednio na terenie placówki.

Z uzyskanej podczas kontroli informacji dotyczącej *Pielęgnacji w chorobie* wynika, że na rzecz mieszkańców, w zależności od ich stanu zdrowia i sprawności ruchowej świadczone są usługi pielęgnacyjne polegające głównie na monitorowaniu temperatury ciała, pomiarze glikemii, monitorowaniu przyjmowania płynów i pokarmów, pomocy w karmieniu, profilaktyce przeciwodleżynowej, oklepywaniu mieszkańców, pielęgnacji kosmetycznej (balsamowanie, smarowanie, kremowanie), wykonywaniu inhalacji oraz podawaniu leków zgodnie z zaleceniem lekarza.

Dom dysponuje specjalistycznym sprzętem sanitarnym i rehabilitacyjnym, w tym: podnośnik dźwigowy, wózki specjalistyczne, wózki standardowe lekkie, taborety sanitarne, krzesła sanitarno-toaletowe (kąpielowe), koła przeciwodleżynowe, łóżka specjalistyczne z materacami przeciwodleżynowymi oraz balkони.

(Akta kontroli str. 75-76)

c) Niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

Podczas kontroli ustalono, że pomocy w załatwianiu spraw osobistych udzielają głównie rodziny i bliscy mieszkańców.

d) Kontakt z otoczeniem, organizacja czasu wolnego.

Placówka, dostosowując się do indywidualnych potrzeb mieszkańców, ich sprawności fizycznej, intelektualnej i stanu zdrowia, zapewnia kontakt z otoczeniem oraz organizuje im czas wolny. Mieszkańcy mają do dyspozycji pokój dziennego pobytu i zagospodarowany ogród. Dom wyposażony jest w książki i sprzęt RTV. Organizowaniem czasu wolnego zajmują się pracownicy placówki.

Z przedstawionej informacji *Organizacja czasu wolnego* wynika, że na terenie Domu organizowane są imprezy urodzinowe, imieninowe i święta okolicznościowe (Wielkanoc, Boże Narodzenie), zajęcia muzyczne (wspólne śpiewanie), zajęcia usprawniające pamięć (gry, zabawy, rozwiązywanie łamigłówek) i gimnastyka ogólnorozwojowa. Osoby wierzące mają do dyspozycji Kaplicę znajdującą się na terenie Domu. Rodziny i bliscy mieszkańców mogą spotykać się na terenie placówki.

(Akta kontroli str. 80-81)

e) Pomoc w zakupie odzieży i obuwia.

Podczas kontroli ustalono, że zaopatrzenie pensjonariuszy w niezbędną odzież i obuwie zapewnia rodzina lub opiekunowie. W przypadku takiej konieczności personel placówki udziela mieszkańcowi pomocy przy zakupie niezbędnych rzeczy.

Podczas oględzin placówki stwierdzono, że mieszkańcy ubrani byli schludnie i czysto, odpowiednio do pory roku.

(Akta kontroli str. 79)

3. Świadczenie usług w zakresie zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie z art. 68 ust. 3 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej placówka powinna zapewnić pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie z przedstawioną podczas kontroli informacją *Pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych* wszyscy mieszkańcy Domu zadeklarowani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Dom zapewnia również opiekę pielęgniarską, którą na rzecz mieszkańców świadczy pielęgniarka, która m.in. organizuje i umawia mieszkańców do lekarzy specjalistów, ustala termin wizyty pielęgniarki środowiskowej, przeprowadza badania laboratoryjne.

Opieka nocna i całodobowa monitorowana jest przez siostrę – pielęgniarkę oraz pracowników pełniących dyżur nocny. W sytuacjach nagłego zagrożenia życia i zdrowia wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Dom zapewnia również zaopatrzenie w podstawowe środki farmakologiczne. Wskazani przez mieszkańców członkowie rodzin na bieżąco informowani są o stanie zdrowia swoich bliskich.

Każdy z mieszkańców posiada indywidualną dokumentację medyczną, która zawiera m.in.: zaświadczenia o stanie zdrowia wydane przez lekarza rodzinnego, wypisy ze szpitala, karty informacyjne leczenia szpitalnego, listę przyjmowanych leków stałych oraz leków doraźnych. W celu dokumentowania zapewnienia mieszkańcom dostępu do świadczeń zdrowotnych w placówce prowadzona jest następująca dokumentacja: *Rejestr wizyt lekarskich, Rejestr pracy pielęgniarki, Karta podanych płynów, Pomiar RR, Karta zmiany pozycji, Karta zmiany pampersa*.

Stwierdza się, że placówka umożliwia mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych.

(Akta kontroli str. 154-162)

4. Dokumentacja osób przebywających w placówce.

Zgodnie z art. 68a pkt 1 ustawy o pomocy społecznej podmiot prowadzący placówkę jest obowiązany prowadzić szczegółową dokumentację osób przebywających w placówce zawierającą:

- a) umowę o świadczenie usług w placówce,
- b) dane identyfikacyjne osób przebywających w placówce, takie jak: imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, numer PESEL lub numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby w przypadku braku numeru PESEL,

- c) imię i nazwisko opiekuna prawnego lub kuratora osoby przebywającej w placówce, jeżeli został ustanowiony,
- d) informacje dotyczące stanu zdrowia osoby przebywającej w placówce, w szczególności:
 - informacje o wydanych zaleceniach,
 - zalecenia lekarskie,
 - ewidencję przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki ze wskazaniem daty i zakresu tych świadczeń oraz danych świadczeniodawcy udzielającego świadczeń zdrowotnych,
 - ewidencję przypadków stosowania na terenie placówki przymusu bezpośredniego, ze wskazaniem daty i zakresu tego środka,
- e) dane kontaktowe, takie jak: adres zamieszkania i numer telefonu najbliższej rodziny, opiekuna prawnego lub innych osób wskazanych przez osobę przebywającą w placówce,
- f) postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce – w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie,
- g) zaświadczenie lekarza wskazujące zasadność ograniczenia osobom przebywającym w placówce możliwości samodzielnego opuszczenia terenu placówki,
- h) ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczenia terenu placówki,
- i) orzeczenia sądu opiekuńczego dotyczące ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczenia terenu placówki.

Umowy o świadczenie usług w placówce

Mieszkańcy przyjęci zostali do Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini” na podstawie Umowy zawieranej pomiędzy Dyrektorem Domu a mieszkańcem lub pełnomocnikiem mieszkańca. W trakcie kontroli w Domu przebywało 6 osób ubezwłasnowolnionych całkowicie.

Podczas analizy 10 akt osobowych mieszkańców, w tym 5 mieszkańców ubezwłasnowolnionych całkowicie i 3 mieszkańców przyjętych do placówki w okresie objętym kontrolą ustalono, że w 3 z 5 przeanalizowanych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych, ubezwłasnowolnienie nastąpiło w trakcie pobytu w placówce.

W przypadku jednego ubezwłasnowolnionego całkowicie mieszkańca brak było postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia opiekunowi prawnemu na umieszczenie w placówce, co jest niezgodne z art. 68a pkt 1 lit. f ustawy o pomocy społecznej.

Jako przyczynę wskazanej nieprawidłowości Dyrektor placówki wskazał, że ww. mieszkaniec przed przybyciem do Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini” przebywał w innej placówce świadczącej usługi całodobowe i z niej został przeniesiony do placówki w Nowych Bielicach. Z uzyskanych informacji od Dyrektora wynika, że opiekun prawny wystąpił do sądu z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na umieszczenie mieszkańca bez jego zgody. Do dnia sporządzania niniejszego protokołu nie przedstawiono dokumentu potwierdzającego uzyskanie powyższej zgody. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest zatem przyjęcie do placówki mieszkańca bez wymaganej zgody sądu.

Dane identyfikacyjne osób przebywających w placówce oraz dane kontaktowe najbliższej rodziny oraz imię i nazwisko opiekuna prawnego

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji stwierdzono, że podmiot prowadzący placówkę posiada dane identyfikacyjne osób w niej przebywających, dane kontaktowe do ich rodzin oraz imię i nazwisko opiekuna prawnego – w przypadku osób

ubezwłasnowolnionych całkowicie. Informacje w tym zakresie znajdują się w dokumentacji indywidualnej mieszkańców.

Dokumentacja dotycząca stanu zdrowia osoby przebywającej w placówce.

W trakcie czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację dotyczącą stanu zdrowia osób przebywających w placówce. Stwierdzono, że w kontrolowanych aktach osobowych mieszkańców znajdują się informacje dotyczące ich stanu zdrowia, w tym m.in.: orzeczenia o niepełnosprawności, wykazy leków, karty informacyjne leczenia szpitalnego, wyniki konsultacji lekarskich, zaświadczenia lekarskie, wyniki badań.

Pozostała dokumentacja

Ustalono, że żadnemu z mieszkańców nie ograniczono możliwości samodzielnego opuszczania placówki.

W Domu prowadzona jest *Ewidencja przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych realizowanych na terenie placówki*.

(Akta kontroli str. 154-155)

5. Umieszczenie w widocznym miejscu na budynku tablicy informacyjnej zawierającej informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę.

Zgodnie z art. 68a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany umieścić w widocznym miejscu na budynku, w którym prowadzi placówkę, tablicę informacyjną zawierającą informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Kontrola wykazała, że na budynku umieszczona została tablica zawierająca wymagane informacje, zgodne z art. 68a pkt 2 ww. ustawy.

6. Umieszczenie na tablicy ogłoszeń znajdującej się w widocznym miejscu w budynku, informacji dotyczących zakresu działalności prowadzonej w placówce oraz podmiotu prowadzącego placówkę.

Zgodnie z art. 68a pkt 3 podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany umieścić na tablicy ogłoszeń znajdującej się w widocznym miejscu w budynku, w którym prowadzi placówkę, informacje dotyczące:

- a) zakresu działalności prowadzonej w placówce,
- b) podmiotu prowadzącego placówkę, w tym informacje o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu,
- c) numeru placówki w rejestrze placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
- d) numerów alarmowych,
- e) danych teleadresowych organów, właściwych miejscowo instytucji i organizacji działających w zakresie wolności i praw człowieka oraz instytucji kontrolnych, w szczególności:

- Rzecznika Praw Obywatelskich,
- Rzecznika Praw Pacjenta,
- państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
- właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego,
- właściwego ze względu na miejsce położenia placówki ośrodka pomocy społecznej,
- prokuratury rejonowej,
- sądu opiekuńczego.

Podczas wizytacji placówki stwierdzono, że na tablicy ogłoszeń umieszczonej w widocznym miejscu w budynku, znajdują się wymagane informacje, zgodne z art. 68a pkt 3 ww. ustawy.

7. Struktura zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce.

Zgodnie z art. 68a pkt 5 ustawy o pomocy społecznej podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany zapewnić, aby osoby wykonujące czynności opiekuńcze świadczyły pracę na podstawie umowy o pracę lub innej umowy w wymiarze nie mniej niż 1/3 pełnego wymiaru czasu pracy na jedną osobę przebywającą w placówce, nie mniej niż w wymiarze 4,5 pełnego wymiaru czasu pracy. Podmioty prowadzące placówki całodobowej opieki, które uzyskały zgodę na ich prowadzenie przed 1 stycznia 2020 r. zatrudniały pracowników wykonujących czynności opiekuńcze od dnia 1 czerwca 2022 r. do dnia 31 maja 2023 r. w wymiarze nie mniejszym niż 1/4 pełnego wymiaru czasu pracy na jedną osobę przebywającą w placówce (podstawa prawna: ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego – (Dz. U. z 2019 r. poz. 1690 ze zm.).

Od 1 czerwca 2023 r. przepis art. 68a pkt 5 ustawy o pomocy społecznej obowiązuje w podstawowym brzmieniu tj. placówka zatrudnia osoby wykonujące czynności opiekuńcze w wymiarze nie mniej niż 1/3 pełnego wymiaru czasu pracy na jedną osobę przebywającą w placówce, nie mniej niż w wymiarze 4,5 pełnego wymiaru czasu pracy, a czas pracy osoby fizycznej prowadzącej placówkę, spełniającej warunki dotyczące wymaganych kwalifikacji, zalicza się w wymiarze 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy, a w przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki zalicza się w wymiarze 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy tylko w jednej placówce.

W przypadku kontrolowanej placówki wymagany wymiar zatrudnienia wynosi 14,33 etatów. W dniach przeprowadzania kontroli w Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini” poza dyrektorem placówki zatrudnionych było 16 osób do wykonywania czynności opiekuńczych, w tym 12 osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na cały etat oraz 5 osób zatrudnionych w ramach umowy cywilno-prawnej (umowa zlecenie). Czas pracy osób zatrudnionych na podstawie umów zlecenia ustalono na podstawie grafików miesięcznych. Ustalono, że łączna liczba godzin świadczonej pracy w lutym 2024 r. związanej z wykonywaniem czynności opiekuńczych, wynikająca z informacji dyrektora oraz grafików pracy odpowiada wymiarowi 15,91 etatu (umowa o pracę – 12 etatów oraz umowa zlecenie – 3,91 etatu). Należy zatem stwierdzić, że łączny wymiar zatrudnienia wszystkich osób świadczących usługi opiekuńcze, w odniesieniu do liczby osób przebywających w placówce spełniał wymogi standardu.

Zgodnie z art. 68a pkt 4 ustawy o pomocy społecznej podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany zapewnić wykonywanie czynności opiekuńczych przez osoby posiadające kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, opiekuna w domu pomocy społecznej, opiekuna osoby starszej, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, opiekuna medycznego albo osoby posiadające udokumentowane co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Podmioty prowadzące placówki całodobowej opieki, które uzyskały zgodę na ich prowadzenie przed 1 stycznia 2020 r. są obowiązane zatrudniać osoby posiadające ww. kwalifikacje od dnia 1 czerwca 2023 r.

Podczas kontroli zespołowi kontrolującemu nie wykazano na podstawie *Informacji o pracownikach placówki Dom Pogodnej Starości „Teresa Orsini” wg. stanu na dzień 29 lutego 2024 r.* kwalifikacji osób świadczących usługi opiekuńcze wynikających z przepisów ustawy o pomocy społecznej (odpowiednie wykształcenie, posiadane doświadczenie zawodowe, przebyte szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy). Ponadto siostry zakonne (obcokrajowcy) zatrudnione w Domu na stanowisku opiekuna, pielęgniarki nie posiadały dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe wydane zgodnie z Dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005 ze zm.), wdrożoną do polskiego prawa ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65 oraz z 2018 r. poz. 650).

(Akta kontroli str. 125-139)

8. Przestrzeganie praw mieszkańców.

Prawa mieszkańców przebywających w placówce określone zostały *Regulaminie Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini” w Nowych Bielicach*. Z przedmiotowego dokumentu wynika, że mieszkaniowiec ma prawo do intymnego i godnego życia, należytego traktowania przez pracowników i innych mieszkańców placówki oraz współdecydowania w sprawach dotyczących własnej osoby. Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania i szanowania praw mieszkańców w zakresie niezależności, prywatności, dokonywania wyboru, samorealizacji, poufności wszystkich informacji i godnego przeżywania starości.

Podczas wizytacji stwierdzono, że personel odnosi się do mieszkańców z szacunkiem. W placówce panowała miła i domowa atmosfera. Podczas oględzin Domu przeprowadzono rozmowy z kilkoma mieszkańcami oraz przedstawicielem rodziny mieszkańca. Osoby, z którymi rozmawiano, nie wniosły uwag do poziomu świadczonych usług. Mieszkańcy wyrazili zadowolenie z pobytu w Domu i współpracy z personelem.

(Akta kontroli str. 28-48)

9. Prowadzenie rejestru zdarzeń nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce.

Zgodnie z art. 68aa ust. 1 ustawy o pomocy społecznej od 1 stycznia 2024 r. *Podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce.*

W związku z powyższym w placówce wprowadzono *Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych*, z którego wynika, że do dnia zakończenia kontroli na terenie placówki nie odnotowano zdarzeń nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce.

Dyrektor placówki upoważnił jednego pracownika do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych.

(Akta kontroli str. 153)

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność placówki Dom Pogodnej Starości „Teresa Orsini” w Nowych Bielicach oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Opisane w treści protokołu nieprawidłowości dotyczyły braku spełnienia wymogów kwalifikacyjnych przez osoby zatrudnione w placówce oraz w jednym skontrolowanym przypadku brakiem dokumentu (postanowienia sądu) zezwalającego na umieszczenie w placówce osoby bez jej zgody, co spowodowane było nieznaną aktualnych przepisów prawa oraz brakiem zatrudnienia odpowiedniej osoby zajmującej się weryfikowaniem i kompletowaniem dokumentacji osób przyjmowanych do placówki. Skutkowało to niespełnieniem standardów określonych w przepisach prawa.

Za prawidłowe funkcjonowanie placówki odpowiada Dyrektor.

W wyniku poprzedniej kontroli przeprowadzonej w dniach 4-8 czerwca 2018 r. (znak sprawy: ZPS-3.431.13.1.2019.ML) działalność placówki Dom Pogodnej Starości „Teresa Orsini” w Nowych Bielicach oceniono pozytywnie z uchybieniami i wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. uzupełnienie indywidualnych akt aktualnie przebywających w placówce mieszkańców o stosowne dokumenty: postanowienie sądu o ubezwłasnowolnieniu oraz ustanowieniu opiekuna prawnego, jak również zgodę sądu opiekuńczego na umieszczenie osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej w placówce, zgodnie z art. 156 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego-*zalecenie zostało zrealizowane*,
2. przyjmowanie do Domu nowych osób ubezwłasnowolnionych wraz z kompletem niezbędnych dokumentów oraz egzekwowanie stosownych podpisów w dokumentacji osób z pełną zdolnością do czynności prawnych- *zalecenie nie zostało zrealizowane*,

3. rzetelne kompletowanie, wypełnianie oraz sporządzanie dokumentacji; uzupełnienie istniejącej już dokumentacji osób przebywających w placówce-*zalecenie zostało zrealizowane.*

Na podstawie art. 130 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Na tym kontrolę zakończono i odnotowano w książce kontroli pod pozycją nr 2/2024

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu.

Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 8 października 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejscowość i data podpisania protokołu: Nowe Bielice, 22 października 2024 r.

Sr. Febie Cadenas
Dyrektor
Domu Pogodnej Starości
im. „Teresa Orsini”

Marta Karbowskiak
Inspektor wojewódzki
Małgorzata Lewińska
Główny specjalista